

WEGWIJZER ONDERNEMERS

BIJLAGE 2: BEELDKWALITEITPLAN CENTRUM GRAVE

[CENTRUMGRAVE.NL](https://centrumgrave.nl)

Wegwijzer voor ondernemers
in het centrum van Grave

Versie 1.0 - juni 2024

CENTRUM
MANAGEMENT
GRAVE

HISTORISCH
GRAVE

BIJLAGE 2: BEELDKWALITEITPLAN CENTRUM GRAVE

We hanteren in het centrum van Grave de Beeldkwaliteitsrichtlijnen openbare ruimte uit het Beeldkwaliteitplan binnenstad Grave van 12 april 2010, aangepast 30 november 2011 (Door: Croonen Adviseurs te Rosmalen, Projectgegevens: BOE01-GRA00006-09D)

Beeldkwaliteitsrichtlijnen

In deze paragraaf wordt ingegaan op beeldkwaliteitsaspecten van de openbare ruimte in brede zin. Er wordt derhalve ook ingegaan op elementen die niet openbaar zijn, maar wel van invloed op het beeld van de openbare ruimte.

In het plangebied zijn twee ambitieniveaus voor de openbare ruimte te onderscheiden, te weten 'Luxe' en 'Standaard'. De aanleg van het openbaar gebied is een gemeentelijke taak, zowel qua financiering, ontwerp, uitvoering en beheer. Omdat het voor alle partijen (gebruikers, winkeleigenaren, ontwikkelaars) van belang is hoe de openbare ruimte eruit gaat zien, worden de ambities met betrekking tot de openbare ruimte weergegeven in het beeldkwaliteitplan.

Ambitieniveau 1: Luxe

Dit betreft de Markt als belangrijkste plek in de binnenstad:

- eigen sfeer en identiteit;
- aansluiten op beeldbepalende panden;
- afwijkende en hoogwaardige inrichting;
- sterke nadruk op verblijven;

Materialen en inrichting:

- gebakken materialen en natuursteen;
- afwijkende formaten / detaillering;
- geen hoogteverschillen;
- bijzondere inrichtingselementen gericht op eigen identiteit van de plek en het verblijven;
- solitaire bomen. plantgaten afdekken met boomroosters van gietijzer of cortenstaal
- Blindegeleidestroken dienen zorgvuldig in het inrichtingsplan te worden geïntegreerd.
- Inzamelcontainers voor vuilnis, kleding, glas e.d. dienen ondergronds te worden gesitueerd.

Grote elementen hebben slijke en rustige uitstraling

Kleine natuursteenkeien zijn minder besmettelijk en geven plein meer gebruikswaarde

Afwatering

Weergave blauwe zone met geglaazuurde steen

Terrassen

Ambitieniveau 2: Standaard

- De overige belangrijke openbare ruimte in de binnenstad en de vestingwerken;
- zorgdragen voor continuïteit en samenhang in de binnenstad;
- hoogwaardige inrichting;
- nadruk op verblijven;
- beperkte stroomfunctie;

Materialen en inrichting:

- handhaven van de bestaande detaillering is uitgangspunt;
- Gebakken materiaal;
- rabatstroken van natuursteen;
- keien;
- waal- en keiformaat;
- lage banden (hoogteverschil van 3 a 5 cm);
- afwijkende inrichtingselementen gericht op het verblijven;
- bomen, plantgaten zonder boomroosters
- Blindegeleidestroken dienen zorgvuldig in het inrichtingsplan te worden geïntegreerd.
- Inzamelcontainers voor vuilnis, kleding, glas e.d. dienen ondergronds te worden gesitueerd.

Verharding: combinatie van gebakken materiaal en natuursteenrabat (historische binnenstad)

Verharding: combinatie van gebakken materiaal en natuursteenrabat (historische binnenstad)

Weinig hoogteverschil. Hardstenen banden voor overbrugging hoogte.

Accent op gebakken materiaal (westelijke binnenstad)

Lichtarmatuur (historische binnenstad en westelijke binnenstad tot Ravelijn)

Lichtarmatuur (westelijke binnenstad ten noordwesten van Ravelijn)

Beton of hardsteen (voorkeur), Metaal (kan ook, maar dan zonder reflectoren)

Anti-ramkraakoplossing zo min mogelijk toepassen en alleen in ongeschilderd beton

Uitstallingen

Onder een uitstalling wordt verstaan alles wat aan de entreezijde van panden met het uiterlijk van een winkel ter bevordering van de verkoop en/of ter verstrekking aan het publiek aan zaken, diensten, goederen en/of stoffen op of boven de openbare weg wordt uitgesteld of opgehangen. Hieronder vallen dus naast bijvoorbeeld kledingrekken, uitzoekbakken en dergelijke ook reclameborden en overige zaken zoals hobbelpakketten (bijvoorbeeld bij een speelgoedwinkel) en decoratiemateriaal zoals bloembakken.

Een grote diversiteit aan uitstallingen geeft al snel een rommelig, verloederd beeld. Uitstallingen zorgen daarnaast al snel voor overlast voor voetgangers en zeker voor mensen die visueel gehandicapt of minder valide zijn. De ruimte voor uitstallingen in Grave is beperkt. Eigenlijk is er alleen ruimte voor uitstallingen, waar deze het verkeer (voetgangers, fietsers, auto's) niet hinderen.

Ook moeten uitstallingen de toegankelijkheid van etalages niet belemmeren. De volgende richtlijnen voor uitstallingen zijn van belang in relatie tot de beeldkwaliteit:

- Alleen tijdens openingstijden van de winkels mag er sprake zijn van uitstallingen.

- De uitstalling mag geen magazijnfunctie hebben.
- De uitstalling moet een focus bieden op de aangeboden waar. Een display, bak, rek mag dus de koopwaar niet overheersen.
- Uitstallingen mogen de doorgang naar een pand niet belemmeren.
- Uitstallingen moeten zo geplaatst worden dat de doorloop zo rechtlijnig mogelijk blijft en dat zij, zeker bij smalle loopstroken, zo min mogelijk buiten de gevel uitsteken. Dit met het oogmerk om voor visueel gehandicapten en minder validen de hinder zoveel mogelijk te beperken.
- Uitstallingen mogen het zicht op de gevel niet belemmeren.
- De te plaatsen reclame-uitingen dienen zoveel mogelijk ambachtelijk te zijn en kwaliteit uit te stralen. Er wordt uitgegaan van een maximale hoogte van 1,50 m en van een maximaal grondoppervlak van 80 bij 80 cm (waar dat fysiek mogelijk is).
- Felle kleuren en kunststof dienen te worden vermeden.
- Zeker wanneer uitstallingen op een of andere manier 'in de loop' staan, zijn contrasterende kleuren wel gewenst, zodat de uitstallingen in ieder geval zoveel mogelijk zichtbaar zijn voor visueel gehandicapten.
- Per pand mag maximaal 1 uitstalling aanwezig zijn.
- Uitstallingen zijn niet toegestaan op parkeerstroken.
- Uitzondering hierop vormen fietsenstandaards. Het stallen van fietsen is immers een vorm van parkeren.

Parkeerstrook wordt als uitstalstrook gebruikt. Dit resulteert in een zekere mate van ordening, maar ook in een druk beeld van de openbare ruimte.

Veelheid aan uitstallingen, borden, banken, kleuren, vormen draagt niet bij aan een goede beeldkwaliteit

Kleinschalige uitstalling met focus op de aangeboden waar, is de minst verstorende manier van uitstellen

Kleinschalige uitstalling met focus op de aangeboden waar, is de minst verstorende manier van uitstellen

Reclame

Reclames vragen vanuit hun doelstelling aandacht en bepalen daardoor in hoge mate de belevingswaarde in een straat met winkels. In navolgende richtlijnen zijn de essentiële elementen die verband houden met de beeldkwaliteit weergegeven. Wat reclames betreft, zijn drie problemen veel voorkomend:

- Firma's gaan tegen elkaar op schreeuwen, waardoor het totaalbeeld zo druk wordt dat elke reclame z'n doel voorbijschiet.
- Reclame-uitingen of standaardwinkelpuien bedekken de oorspronkelijke ondergevel, waardoor de architectuur en de eventuele historische kenmerken niet meer zichtbaar zijn, en de onderste verdieping geen enkele relatie meer heeft met de daarboven gelegen gevel.
- Een eigen stads- of dorpsstijl staat op gespannen voet met het corporate image van de winkelketens.

In Nederland gaan winkelstraten, winkels en reclame steeds meer op elkaar lijken. Ondernemers zien steeds meer het belang in van een meer terughoudend reclamebeleid. Dit beeldkwaliteitplan gaat uit van de stelling dat een stringente reclamevoering juist in het belang is van de winkeliers. Het is juist in het belang van de ondernemers, dat door het reclamebeleid het historische centrum van Grave aantrekkelijk blijft om er te winkelen, te verblijven en te investeren. De binnenstad van Grave kent een goed afleesbare historische context. In de literatuur valt te lezen dat reclametoeepassingen en zeker lichtreclames aan historische panden en/of in een historisch monumentale omgeving snel storend dreigen te worden.

Omdat de historische (en vele beeldbepalende) gebouwen niet ontworpen werden voor het aanbrengen van de in onze tijd gebruikelijke reclames moet hier zeer zorgvuldig mee worden omgegaan. Zijn in de historische architectuur reeds specifieke reclamemogelijkheden aanwezig (zoals koofborden en reclamevelden) dan is dat de aangewezen plaats voor reclames. Bij eigentijdse pui-invullingen en bij nieuwbouw in de historische omgeving verdient het aanbeveling om reclame zoveel mogelijk in het architectonisch concept te integreren. Het is in ieder geval zaak om reclame te beperken tot de ruimte van de voorgevel tussen begane grond en eerste verdieping. Hoger aangebrachte reclames gaan snel overheersen en zijn vaak storend voor de eventuele woonfunctie op de verdiepingen.

Reclames moeten optimaal worden afgestemd op het stadsbeeld en de architectuur van de individuele panden. Dat betekent dat aan reclames qua hoeveelheid, omvang en vormgeving eisen moeten worden gesteld die tevens beperkingen inhouden om wildgroei te voorkomen. De hier gegeven reclamerichtlijnen bieden voldoende ruimte voor commerciële aanduidingen, maar willen tevens overdaad voorkomen. De richtlijnen gaan in op hoeveelheid, plaats, grootte, vorm en materialisering van reclame. Zij omvatten niet alleen reclame op de gevels, maar ook uitstekende reclames en vlaggen. Ook tijdelijke reclame-voorzieningen, die bijvoorbeeld alleen tijdens winkeluren worden opgehangen, zijn bij de richtlijnen betrokken. Steeds meer bedrijven gaan ertoe over, in verband met beperkingen qua commerciële reclamevoering in de sfeer van bouwkundige voorzieningen, dit door middel van vlaggen, spandoeken, banieren en vaandels te compenseren.

Reclame algemeen

- Een reclame moet zich als een bescheiden en terughoudend vormgegeven toevoeging aan een pand presenteren wat geldt voor aantal, grootte, vorm en materialisering.
- Om een zekere harmonie te bereiken met de cultuurhistorische waarden in Grave dienen de reclame-uitingen in zijn algemeenheid gekenmerkt te zijn door een gebruik van traditionele materialen, vormen en kleuren. Als bij uitstek traditionele uitingen gelden: uithangborden, alsmede het beletteren van kroonlijsten of luifels boven entree- of etalagepartijen.
- Reclame-uitingen dienen in harmonie c.q. (schaal)verhouding te zijn met de architectuur van het pand. Reclame mag het uiterlijk aanzien van het pand en het straat- en stadsbeeld niet schaden of verstoren.
- Het voeren van een bepaalde huisstijl is geen vrijbrief om een gevel te overladen met te grote - of een teveel aan - standaardelementen of een kleur- of materiaalgebruik dat niet bij het gebouw of de sfeer van de omgeving past.
- Bij nieuwbouw en/of verbouw moet in het ontwerp worden aangegeven waar de ontwerper reclames mogelijk acht, rekening houdend met de richtlijnen.

- Reclames bovenop luifels, daken, gebouwen, dakgoten of dienovereenkomstige bouwdelen zijn niet toegestaan.
- Reclame dient horizontaal gericht en statisch van opzet te zijn. Reclame mag niet knippen of bewegen.
- Onder reclame dient een vrije doorloophoogte van 2,20 m te worden aangehouden.
- Aantal reclamesoorten per pand moet beperkt blijven tot maximaal twee.
- Reclame tegen de gevel/belettering van gevels
- Gevelreclame dient bij voorkeur plat op de gevel bevestigd te worden.
- Gevelreclame moet passen binnen de zone tussen de onderpui en verdiepingsramen, met een maximale breedte van 60% van de gevelbreedte en maximaal 3 m per reclame-unit, tenzij de architectuur van het pand een grotere breedte verdraagt. Reclames mogen niet boven de onderkant van de raamdorpels van de verdiepingskozijnen uitkomen.
- Reclames dienen bij voorkeur nabij de hoofdingang van een gebouw te worden aangebracht.
- Hoewel blokken, waarop letters staan vermeld, niet per se onaanvaardbaar zijn, is het aanbrengen van losse letters het meest passend. Indien onverlichte letters worden aangebracht, dienen deze in een klassieke typografie en materiaaltoepassing te worden uitgevoerd. Deze letters kunnen eventueel middels een spotje worden aangestraald.
- Als kleurstelling bij geschilderde panden wordt gedacht aan een donkere tint of de kleur van het gebruikte traditionele materiaal (koper, smeedijzer en dergelijke).
- Verlichte letters zijn niet toegestaan.
- Over het algemeen wordt "corona-verlichting" met een beperkte lichtsterkte van de lampen toegestaan. Bij corona-verlichting zijn de letters zodanig bevestigd, dat er ruimte is tussen de letters en de gevel. Een spotje verlicht de gevel waarbij de letter zelf niet verlicht wordt.
- Bij karakteristieke panden dient gebruik te worden gemaakt van losse letters.

Uitkragende reclame

- Mits de architectuur en de verkeerssituatie dit toelaten, is van de gevel uitstekende reclame mogelijk ter aanduiding van naam, bedrijvigheid of product. Deze reclame moet passen binnen de zone tussen de onderpui en verdiepingsramen, waarbij tussen de bovenkant van het bord en de onderkant van de raamdorpels minimaal 10 cm ruimte aanwezig moet zijn. Deze reclame mag niet bevestigd worden aan erkers of balkons. Voorts komt bij smalle panden een ophanging nabij de entreepartij, ter markering van de toegang, het meest in aanmerking. Bij bredere panden of panden die reeds door de architectonische vormgeving een accent hebben gelegd op de entreepartij komen andere plaatsen, veelal nabij de dwarsgevels van het pand, in aanmerking.
- Zeker bij panden met een traditionele architectuur, en in ieder geval bij panden met een cultuur-historische waarde, moet aan uithangborden gedacht worden.
- Uithangborden dienen traditioneel van uitvoering te zijn, dat wil zeggen schildvormig, uitgevoerd in metaal met een donker fond en als belettering dienen bij voorkeur de kleuren wit, crème en grijs (contrasterend met de kleur van het fond) te worden gebruikt. De ophangconstructie moet zijn uitgevoerd in metaal in een sierlijke, doch logische vormgeving.
- Reclamevlaggen en banieren passen niet in het historische straatbeeld en zijn daarom niet toegestaan.
- Lichtbakken zijn niet toegestaan, noch tegen de gevel noch loodrecht daarop.
- Lantaarns zijn toegestaan, mits deze in het historische straatbeeld passen.
- Kunststoffolies op ramen, kroonlijsten en luifels os niet toegestaan.
- Belettering van luifels, kroonlijsten boven entree en etalagepartijen en van etalageruiten dient te worden uitgevoerd in een klassiek lettertype of sierschrift; alles in een traditionele gedempte kleur (wit, crème, grijs) en contrasterend met de kleur van het fond.

Andere aspecten

- Reclame op zonweringen is slechts beperkt toegestaan op de volant bij voorkeur nabij de toegangsdeur.
- Reclame op raampartijen is toegestaan tot een maximale bedekkingsgraad van 1/3 van het glasvlak.

- Losse letters direct op gevel tussen gevelopeningen begane grond en 1e verdieping is passend, maar de letters zijn te groot
- De felgekleurde logo's (linkergevel) dragen niet bij aan een rustig beeld, evenmin als de vlaggen

Bescheiden reclamevoering op manier die past bij historisch beeld.

Dit is een banier. Banieren zijn in principe niet toegestaan. Deze banieren zijn bescheiden in afmeting en hebben een kwalitatieve uitstraling. De afmetingen zijn van belang: het wordt al snel teveel.

Reclame geeft focus op entree. Een bescheidener maatvoering (binnen het kozijn) zou nog beter zijn

Bescheiden reclamevoering op manier die past bij historisch beeld.

Geblindeerde ramen en felle kleuren passen niet binnen historisch straatbeeld.

Luifels, markiezen, zonweringen

Luifels, markiezen en zonweringen zijn elementen, die een grote invloed kunnen hebben op het gevelbeeld en ook op het beeld van de straat als geheel.

- Uitgangspunt is dat deze elementen toegepast worden in afstemming op de architectuur van het desbetreffende pand. Daarnaast mogen ze geen hinder veroorzaken voor het voetgangersverkeer. Zonweringen en markiezen mogen slechts gebruikt worden voor wering van de zon binnenshuis of buitenshuis (bijv. bij terrassen, grenzend aan de buitengevel). Zonweringen aan noordgevels zijn dan ook niet toegestaan.
- Toevoeging van zonweringen aan monumenten is niet toegestaan. In de winkelstraten dient toepassing zoveel mogelijk beperkt te worden. Bij voorkeur dient een oplossing achter glas gevonden te worden.
- Indien zonwering aan de buitenzijde aantoonbaar onontkoombaar is, is deze alleen toegestaan op de begane grond. De vorm, grootte, de plaatsing en de kleur van de zonwering moeten zijn afgestemd op de architectuur van het betreffende pand en zijn omgeving. De ophangconstructie dient binnen de neggen te worden aangebracht en de zonwering moet inklapbaar of inrolbaar zijn, zodat duidelijk is dat deze een semipermanent karakter heeft.
- Binnen het beschermd stadsgezicht is een omgevingsvergunning nodig voor het aanbrengen van luifels, markiezen en zonwering.
- De kleur van luifels en uitvalschermen dient rustig te zijn en in harmonie met de gevel. Voor markiezen en zonweringen geldt dat zij zowel in ingerolde als uitgeklapte toestand moeten zijn afgestemd op de schaal en architectuur van het desbetreffende pand. Een gestreept doek is niet toegestaan. Indien sprake is van een terras, moet de kleur en het materiaal van een zonwering bij voorkeur dezelfde zijn als op het terras toegepaste parasols.
- Zonweringen van kunststof passen niet in het straatbeeld van Grave en zijn niet toelaatbaar.
- Op zonweringen/markiezen mag geen reclameaanduiding worden aangebracht, met uitzondering van een bescheiden naamsaanduiding op de volant aan de voorzijde. Belettering dient bij voorkeur plaats te vinden in het spectrum witcrème-grijs. Felle kleuren mogen niet toegepast worden. De belettering dient zonder fond te worden aangebracht, derhalve direct op het doek.
- Met inachtneming van de bovenstaande richtlijnen mag de zonwering/markies maximaal 1,40 meter buiten de gevel uitsteken.
- Een doorloophoogte van minimaal 2,20 m dient gewaarborgd te zijn.
- Bij een ontwerpplan dient bij voorbaat in het plan een geïntegreerde oplossing voor de eventueel (later) gewenste zonwering te worden opgenomen

Grote letters in felle kleuren passen niet bij beeldkwaliteit binnenstad.

Luifel doorbreekt het straatbeeld. proportionering luifel past niet bij proportionering gevel.

De letters op de luifel zijn groter dan de letters boven de ingang, waardoor de ingang van de winkel ondergeschikt wordt. De omkadering doet afbreuk aan het rustige beeld. Een oplossing zou bijvoorbeeld zijn om alleen letters op de volant van de luifel toe te staan.

Felle kleuren, te grote letters en kunststof in een overmaat passen niet bij de beeldkwaliteit van de binnenstad.

Terrassen

Terrassen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de uitstraling en de sfeer in de binnenstad van Grave. Voorwaarde is wel dat de terrassen goed ingericht zijn, een verzorgde uitstraling hebben en zich daar bevinden waar de ruimte zich ervoor leent. Goed ingerichte terrassen vormen een verlevendiging van het straat-/marktbeeld en dragen bij aan de attractiviteit en kwaliteit van de openbare ruimte.

Situering

- Het terras dient te worden opgesteld voor de gevel van het horecapand of aan de overzijde van de rijbaan.
- Terrassen dienen geplaatst te worden op plekken waar de ruimte het toelaat (pleinen, straatverbredingen).
- Er dient een ongehinderde doorgang voor voetgangers en/of winkelend publiek te worden gewaarborgd. De breedte van de doorgang is afhankelijk van de situatie ter plaatse, maar minimaal 1,5 m.
- Er dient een ongehinderde doorgang gegarandeerd te zijn voor nood- en hulpdiensten, te weten 3,5 meter en waar mogelijk 5 meter.
- Terrassen staan op de straatvloer en niet op vlonders. Alleen aan de Maaskade, in de nabijheid van het water, is toepassing van vlonders denkbaar.

Meubilair

- Openbare horecaterrassen dragen sterk bij aan de sfeer van het straatbeeld. Waar in het centrumgebied een verbetering van de verblijfskwaliteit wordt nagestreefd, is ook voor het terrasmeubilair een hoogwaardige kwaliteit vereist. Het is tevens gewenst om het beeld van terrassen te verbeteren door onderlinge afstemming van het materiaal en de kleur van het meubilair:
- degelijke materialen zoals rotan, hout, staal, gietijzer etc. (terrasmeubilair met een 'goedkope' uitstraling, zoals plastic, is niet toegestaan); - rustige kleuren passend bij het horecabedrijf, zodat het onderscheid tussen de bedrijven gewaarborgd blijft.
- Overige uitgangspunten met betrekking tot het meubilair zijn:
- Het stallen van terrasmeubilair (onder hoezen) aan de voorzijde is niet toegestaan;
- Terrassen hebben een tijdelijk karakter. Wordt een terras langere tijd niet gebruikt dient het meubilair te worden verwijderd.

Terrasschotten

- Terrasschotten dienen te passen in het straatbeeld en voor het bovendeel transparant te zijn.
- De onderzijde in rustige kleuren passend bij het bedrijf.
- Het toepassen van terraschotten wordt toegestaan, mits de constructie bestaat uit houten, stalen of aluminium profielen.
- Terrasschotten dienen wegneembaar en/of verplaatsbaar te zijn.
- Gevelterraschotten mogen alleen haaks op de gevel worden geplaatst, maximaal 2 m diep, maximaal 150

cm hoog, waarvan minimaal 60 cm volledig transparant (aan de bovenzijde).

- Enige vorm van reclame-uiting op de terrasschotten is niet toegestaan.

Parasols

- Parasols dienen te worden uitgevoerd in natuurlijke en rustige kleurstellingen.
- Parasols dienen een eenheid te vormen met terrasschotten, luifels en meubilair.
- Parasols dienen binnen het afgesproken terrasegebied te blijven.
- Voor reclamevoering op parasols gelden de richtlijnen die ook van toepassing zijn op luifels, markiezen en zonweringen (zie betreffende paragraaf)
- In het gemeentelijke terrassenbeleid worden enkele uitzonderingen opgenomen. Beide beleidsnota's zijn toetsingskader voor de terrassen in de binnenstad.

- De Markt biedt als verblijfsruimte voldoende plaats aan terrassen.
- Toepassing van rotanmeubelen of meubelen met een rotan uiterlijk past binnen gewenste beeldkwaliteit.

- Hier is rotan(uiterlijk) toegepast, gecombineerd met metaal ('eerlijke materialen') in de kleur van het horecabedrijf. De kleur past binnen het palet van 'historische' kleuren.

Puilen

De volgende richtlijnen zijn van toepassing op nieuw- en verbouwplannen voor puilen in de binnenstad van Grave. In de praktijk zal het vaak om aanpassingen aan puilen van panden met een andere functie dan een woonfunctie gaan, maar de richtlijnen zijn voor alle puilen van toepassing.

- De straatwanden in de historische binnenstad vormen grotendeels gesloten wanden, waarbij de gevelarchitectuur voor elk perceel anders is. Elk pand dient leesbaar en individueel herkenbaar te zijn.
- Een pui is een onderdeel van een gevel. Daarom moet het ontwerp van een pui worden afgestemd op de gevel als geheel. Bij een voorstel tot wijziging van een bestaande historisch-monumentale pui zal eerst een bouwhistorisch onderzoek en waardestelling (ook van het interieur!) moeten plaatsvinden, als vertrekpunt en inspiratiebron voor de ontwikkeling van een totaalconcept. Vaak blijkt bij een bestaande waardevolle gevel herstel van het geheel of op onderdelen beter dan sloop en vervanging.
- De gevel dient per pand één samenhangend architectonisch geheel te vormen. Toegevoegde elementen als luifels, markiezen, zonweringen, reclames, stoepen et\cetera zijn geïntegreerd in de architectuur van de gevel en sterk ondergeschikt, zodat zij de architectonische samenhang niet verstoren.
- De bestaande gevel is uitgangspunt. Ingrepen op begane grondniveau mogen de verhoudingen in de gevelopbouw niet verstoren.
- Aanpassingen aan een pui dienen in relatie te staan met de karakteristiek van de gevel als geheel. Kenmerkend voor de huidige panden is een horizontale opbouw en een verticale geleiding.
- Per pand dient de relatie boven-onder (weer) duidelijk herkenbaar te zijn.
- De gevelopbouw kent een zone van maximaal één meter hoog die ruimte biedt voor een reclameband op de gevel.
- Mutatie in de branche zal ook veranderingen van een winkelpui met zich brengen. De pui dient voor de betreffende branche een duurzaam en niet 'trendy' karakter te hebben.
- Een winkelpui is, in samenhang met de gevelreclame, het 'visitekaartje' van de zaak. De sfeer van de zaak en

de aard van de producten dient via de pui tot uitdrukking te komen (een aantrekkelijke winkel achter een aantrekkelijke pui).

- Een winkelpui kenmerkt zich door haar eenvoudige, vriendelijke en open karakter. Een winkelpui dient geen afstand te scheppen, maar juist uit te nodigen om naar binnen te gaan.

Beter dan het aanlichten van gevels is toepassing van verlichting in de bebouwing (bijv. van etalages). Voor zover toch sprake is van gevelaanlichting, dient deze statisch van opzet te zijn, in een rustige, niet felle kleur. De gevelverlichting mag niet knipperen of bewegen.

- De puien van historische panden die nog (grotendeels) oorspronkelijk zijn, dienen bij verbouwingen zoveel mogelijk gerespecteerd te worden. Dit betekent dat de nog aanwezige omlijstingen, kroonlijsten, penanten, tussenkolommen (die de pui een nadere geleding geven en die de relatie met de bovenbouw versterken) en de borstweringen (die de overgang met de omgeving markeren) zoveel mogelijk moeten worden gehandhaafd. Bij monumenten staat het behoud van historische (winkel)puien voorop.
- Volledig geblindeerde etalages zijn niet aanvaardbaar; een visuele relatie tussen interieur en openbare ruimte is zeer gewenst. De afscherming van rommelige elementen, zoals de achterzijde van schappenwanden e.d. kan gedeeltelijke blindering rechtvaardigen. Dit kan worden toegestaan tot een hoogte van bijvoorbeeld 1 meter (deurklinkhoogte). Zo mogelijk dient achter het schap een vitrine-etalage te worden ingericht.
- Grote pui-openingen, zowel qua toegang als raamopening b.v. ten behoeve van straatverkoop, tasten het typisch gesloten karakter van de Graafse straat- en pleinwanden aan en zijn derhalve ongewenst.
- Wanneer een winkel- en horecaruimte over meerdere panden doorloopt, is het van belang de individualiteit van de verschillende panden te respecteren. Dit houdt in dat er per pand sprake moet zijn van een winkelpui en dat tevens de relatie met de bovenbouw van de diverse panden zichtbaar moet zijn, terwijl als regel onder elke bovenbouw een ingang moet blijven (mede t.b.v. de toegankelijkheid op de bovenverdiepingen).

Containers

Vuilcontainers bij woningen worden als regel op eigen terrein geplaatst. Voor niet-woonfuncties is het zaak om de vuilcontainers eveneens uit het straatbeeld te houden. Deze dienen in principe ondergronds of inpandig gesitueerd te worden.

Rolluiken

Rolluiken hebben buiten de openingstijden van winkels vrijwel altijd een negatieve invloed op het straatbeeld. Zij zorgen voor een desolate sfeer en brengen zo een gevoel van onveiligheid over. Toepassen van rolluiken is in principe niet toegestaan.

Er kunnen zich situaties voordoen, waarbij toepassing onvermijdelijk is (bijv. om winkel te kunnen verzekeren). Ook hier moet primair naar andere oplossingen dan rolluiken gezocht worden (bijv. andere oplossingen voor beveiliging, zoals gepantserd glas). Indien toepassing van rolluiken onverhoopt aan de orde is, dient uitgegaan te worden van de volgende richtlijnen:

- Rolluiken mogen alleen worden gebruikt ter beveiliging tegen inbraak etc. Rolluiken zijn op bovenverdiepingen niet toegestaan.
- Gesloten rolluiken zijn niet toegestaan; van het totale oppervlak van het rolluik dient minimaal 80% uit glasheldere doorkijkopeningen te bestaan. Hierbij wordt het gedeelte aan de onderzijde van het rolluik tot een hoogte van 0,5 m boven de aansluitende stoep of weg niet meegerekend.
- Rolluiken moeten op een architectonische verantwoorde wijze in de gevelstructuur worden opgenomen.
- Rolluiken dienen bij voorkeur aan de binnenzijde van de ramen te worden aangebracht.
- Rolluiken mogen niet meerdere kozijnen overspannen.
- De afwerking en de kleur van de rolluiken moeten zoveel mogelijk worden afgestemd op het totale gevelbeeld. Bij nieuwe puien wordt een eventuele rolluik geïntegreerd in het pui-ontwerp.
- Bij elke verbouwing dienen oude, ontsierende rolluiken en rolhekken e.d. te worden verwijderd en worden de plannen getoetst aan nieuwe criteria.

